

ANTIDOPINGOVÁ AGENTÚRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA ZO ZAHRANIČNEJ PRACOVNEJ CESTY

1. ÚČASTNÍCI ZPC

Meno: **Barbora**
Priezvisko: **ŠTALMACHOVÁ** *Titul: Mgr.*
Funkcia: testing and international relations manager
Znalosť jazykov: anglicky
Názov organizácie: Antidopingová agentúra SR
Adresa: Hanulova 5/C, 841 01 Bratislava

Meno: **Michaela**
Priezvisko: **ŽABENSKÁ** *Titul: Mgr.*
Funkcia: whereabouts and TUE manager
Znalosť jazykov: anglicky
Názov organizácie: Antidopingová agentúra SR
Adresa: Hanulova 5/C, 841 01 Bratislava

2. ZAHRANIČNÁ PRACOVNÁ CESTA

Štát: Švajčiarsko
Mesto: Lausanne
Termín: 18. marec 2013

Prijímajúca organizácia / A/ Institute of National Anti-Doping Organisations
(ďalej len INADO) INADO Meeting 2013

Účel cesty: ***INADO Meeting 2013***

Prijímajúca organizácia / B/ WORLD ANTI-DOPING AGENCY (ďalej len WADA)
Adresa: Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
P.O.Box 120
Montreal (Quebec) H4Z 1B7
Canada

Účel cesty: **2013 WADA ANTI-DOPING ORGANIZATION SYMPOSIUM - Ten years of the World Anti-Doping Code, Ten years into the future – the need for new strategies to enhance the fight against doping**

Spôsob financovania: ZPC bola plne financovaná z rozpočtu Antidopingovej agentúry SR

3. RÁMCOVÝ PROGRAM POBYTU

A/ INADO Meeting 2013

Dátum / čas: 18. marec 2013 / 09:30 - 16:00 hod.
Navštívená organizácia: **INADO**
Kontaktované osoby: predseda - David Kenworthy (predseda UK Anti-Doping)
predstavenstvo - Aurora Andruska (Australia)
Anders Solheim (Nórsko)
Doug MacQuarrie (Kanada)
Travis Tygart (USA)
-zúčastnení zástupcovia národných a medzinárodných antidopingových organizácií a ďalších zainteresovaných športových organizácií /prizvaných celkom 80/
Kontaktné adresy: adresár / podľa organizácie (nezverejňujeme)

B/ 2012 WADA ANTI-DOPING ORGANIZATION SYMPOSIUM - Ten years of the World Anti-Doping Code, Ten years into the future – the need for new strategies to enhance the fight against doping

Dátum / čas: 19. - 20.marec 2013 / 09.00 - 16.45 hod.
Navštívená organizácia: **WADA**
Kontaktované osoby: - zástupcovia svetovej antidopingovej agentúry, zúčastnení zástupcovia národných a medzinárodných antidopingových organizácií, zástupcovia ďalších zainteresovaných športových organizácií. /prizvaných celkom 336/
Kontaktné adresy: adresár / podľa organizácie (nezverejňujeme)

4. PRIEBEH ROKOVANÍ

Zahraničná pracovná cesta sa uskutočnila na báze INADO, v ktorej participuje Antidopingová Agentúra Slovenskej Republiky ako pozorovateľ a prizvaný člen. Druhá časť pracovného programu sa uskutočnila na báze WADA, v ktorej participuje aj Antidopingová Agentúra Slovenskej Republiky ako zainteresovaná národná antidopingová organizácia.

AD A/ 01 ÚVOD A SÚHRNNÁ AKTUALIZÁCIA

/18.marec 2013/

Pracovné zasadnutie otvoril a viedol p. David Kenworthy, dočasne menovaný predseda INADO. Rokovanie sa konalo za účasti zástupcov národných antidopingových organizácií (ďalej len NADOs) a regionálnych antidopingových organizácií (ďalej len RADOs).

AD A/ 02 PRACOVNÝ PROGRAM STRETNUTIA

/18.marec 2013/

Hlavnou témou a cieľom stretnutia bolo predstaviť hlavné pôsobenie novovytvoreného Institute of National Anti-Doping Organisations (INADO) a spoločné riešenie kľúčových otázok v oblasti smerovania INADO a komunikácie medzi NADOs a RADOs.

Pracovný program :

1. Úvodné slová predsedu INADO (David, Kenworthy)
2. Demonštrácia dôležitých antidopingových výskumov a pohľad na prichádzajúce zmeny v Zákone a medzinárodných normách (Aurora Andruska)
3. USADA – vzťahy s médiami a prešetrovanie v cyklistike. Poučenie z prípadu Lance Armstrong (Annie Skinner)
4. Demonštrácia antidopingového systému, ktorý začala používať Švajčiarska Antidopingová Agentúra, DFSNZ a USADA
5. Pracovné skupiny a otázky nového Svetového antidopingového kódexu (ďalej len WADAC):

A)

- proporcionality a sankcie v ADRV, v mieste pobytu a ich uverejnenie
- zavedenie sankcií - najmä s prihliadnutím na nové 4 roky zákazu športovej činnosti a možnosti znížiť sankciu
- implementácia pravidiel udeľovania TUE

Diskusia :

- “filing failure“ (neposkytnutie informácií o mieste pobytu) a “missed test“ (zmarená dopingová kontrola) znížená z 18 na 12 mesiacov (článok 2.4.)

- doba zákazu činnosti - prvé porušenie - implementácia nových pravidiel (článok 2 a 10 / príloha 3)

B)

- implementácia nových ADRV pravidiel v sekcii Zakázaných látok (článok 2.10 a 10.3.4.)
- biologický pas športovca a dôkazné bremeno – potreba pokynov (článok 2 a 10)
- primeranosť pri realizácii pravidla na doživotný zákaz činnosti športovca (článok 10)

Diskusia:

- úlohy a zodpovednosť NADOs a IFs v žiadosti o TUE, pravidlá – športovci na medzinárodnej, národnej a základnej úrovni (článok 4.4.3.)
- vzájomné uznávanie TUEs / automatické neuznanie NADO TUEs (článok 4.4.4.)

C)

- organizované nestranné a nezávislé sudy (článok 8)
- postupy na preskúmanie podpory športovcov (článok 20.5.8.)

AD B/ 01 ÚVOD A SÚHRNNÁ AKTUALIZÁCIA

/19.marec 2013 /

Pracovné zasadnutie otvoril a viedol p. *Frédéric Donzé* (*director, European Office & International Federations relations, WADA*), ktorý aktualizoval výstupy zo sympózia z roku 2012 a načrtnol témy, ktoré nás čakajú počas aktuálneho dvojdňového sympózia – “desať rokov Svetového antidopingového kódexu, desať rokov do budúcnosti – potreba nových stratégií pre posilnenie boja proti dopingu”.

Hlavné závery z roku 2012 začlenené do agendy 2013:

- optimalizácia obmedzených zdrojov
- partnerstvo a dôvera k zníženiu nákladov
- WADAC a medzinárodné štandardy (ďalej len IS) by mal antidoping účinnejšie preskúmať
- posun smerom k zlepšeniu v praxi s vhodnými nástrojmi
- zvýšiť programy prostredníctvom spravodajstva a biologického pasu športovca

ADO Sympóziu 2013 je výborná príležitosť k interakcii:

- viac “networking“ príležitosti
- viac “breakout & brainstorming“ zasadnutí
- paralelné zasadnutie k obstarávaniu odlišných očakávaní
- stretnutia pre menej skúsených pracovníkov ADO

Dva hlavné záujmy Sympózia:

- WADAC a IS posudok
- nové stratégie pre ďalšie posilnenie boja proti dopingu (s dôrazom na prax)
  - správy a vyšetrenie
  - biologický pas športovca

Pracovný program pokračoval nasledovnými prezentáciami:

Where is the Fight against Doping Ten Years after the Adoption of the Code and Where Could it/Should it Go?

David Howman (Director General, WADA)

David Howman sa vo svojej prezentácii snaží priblížiť otázku „kde je boj proti dopingu desať rokov po prijatí Kódexu, a kde by mal byť“. Zamýšľa sa nad otázkou „prečo bol kódex vytvorený?“ Aby chránil právo každého športovca súťažiť bez dopingu v športe. Ale existujú výzvy.

Od roku 2004 po rok 2013 nastalo veľa zmien v antidopingu:

- harmonizácia antidopingu
- záväzok vlády prostredníctvom Dohovoru UNESCO
- univerzalizácia antidopingu cez NADOs a RADOs
- profesionalizácia antidopingových programov
- koordinácia a monitorovanie globálnych aktivít WADA

Významné výsledky v obmedzenom čase:

- zvýšená globálna úroveň povedomia o nebezpečenstve dopingu
- prominentná úloha a zdravšie prostredie pre športovcov bez dopingu
- lepšie vedecké a detekčné metódy
- nové, ďalšie stratégie
- viac príležitostí pre partnerstvo s ďalšími "odvetvami"

Priority pre rok 2013:

- konečná fáza procesu posudok Kódexu
- svetová konferencia o dopingu v športe (november 2013)
- zvýšenie kapacity RADOs
- ďalší vývoj ADAMS
- ďalší vývoj biologického pasu športovca

Hlavné výzvy boja proti dopingu:

- zdravie
  - verejný zdravotný problém pre spoločnosť
  - zvýšené užívanie látok pre dokonalý obraz ľudského tela
- dopingové látky
  - ľahký prístup a neobmedzené ponuky
  - zvýšenie dodávky neregulovaných látok
  - podsvetie
  - veľmi zložité metódy detekcie
- sprevádzanie
  - sofistikovaný a motivovaný peniazmi
  - rastúci vplyv podsvetia

- antidopingové organizácie
  - potrebujete zvýšiť kvalitu a efektivitu programov
  - potreba presnej štatistiky
  - náklady
  - informovanie rôznorodú / širokú verejnosť

Ako sa môžeme ďalej vyvíjať / pokročiť?

- zvýšiť kvalitu a efektivitu programov ADOs (vrátane dodržiavania WADAC)
- ďalej rozvíjať hodnoty založené na vzdelávacie programy
- používať spravodajské a vyšetrovacie funkcie
- preskúmať ďalšie partnerstvá po vzore tých s Interpolom, WCO a farmaceutickým / biotechnologickým priemyslom
- využívať biologický pas športovca s plným potenciálom
- zvýšenie kapacity RADOs a minimalizovať regionálne rozdiely
- ďalší postup globálnej koordinácie pomocou ADAMS a lepšej spolupráce medzi ADOs
- nastavenie WADAC a IS

Zvýšenie kvality - dôraz je kladený na:

- lepšiu programovú prax
- EPO a krvné testy
- spravodajské a neanalytické porušovania
- vzdelávacie činnosti (Vzdelávanie povinné pre všetkých signatárov a vlády. WADA ponúka bezplatný kľúč nástrojov pre realizáciu antidopingového vzdelávania v oblasti športu a škôl)

Výsledky sociálneho výskumu (dôkazy pre rozvoj antidopingovej stratégie – prevencie):

- vzdelávanie športovcov znižuje riziko zapojenia do dopingu
- sprevádzanie má obrovský vplyv na športovca a jeho rozhodnutia siahnuť po dopingu
- u trénera s pozitívnym antidopingovým postojom je viac pravdepodobné, že bude mať čistých športovcov
- vzdelávanie musí byť multi-vrstvené (škola / súkromie / akcie / školiace centrá / internet)
- najúčinnějšíou prevenciou je pracovať s hodnotami

Vývoj prostredníctvom spolupráce:

- stratégia pomôcť identifikovať podvodníkov (športovci a sprevádzajúce osoby)
- zdieľanie informácií a spolupráce pri presadzovaní práva
- Interpol
- Svetová colná organizácia
- uľahčiť rozvoj detekčných metód pre látky s dopingovým potenciálom
- dohody s farmaceutickým a biotechnologickým priemyslom
- ďalšie možné partnerstvo (napr. FISU pre univerzitnú osnovu)?

Biologický pas športovca - dlhodobé sledovanie premenných:

- ďalší cenný nástroj v boji proti dopingu - právne spoľahlivé a potvrdené CAS
- užitočné nielen ako samostatný, ale aj ako integrovaný aspekt antidopingových programov (riadené prostredníctvom ADAMS)
- WADA je prepojená s ADOs aby pomohla vypracovať nákladovo efektívne, účinné ABP programy

121 krajín sa zapája do rozvoja WADAC z 15 RADOs. Aby sa zabezpečilo, že všetci atléti vo všetkých krajinách a vo všetkých športoch podliehajú rovnakým antidopingovým protokolom a procesom, je potrebné:

- zvýšiť celosvetové testovanie a antidopingové vzdelávanie
- zamestnanec na plný úväzok potrebný pre každé RADO
- zlepšiť spoluprácu s IF a NADOs, ktorá je kritická
- potreba podpory oboch vlád a NOCs

ADAMS:

- 170 ADOs
- 45.000 aktívnych užívateľov
- 210.000 profilov športovcov
- všetky akreditované laboratóriá
- miesto pobytu prostredníctvom mobilnej aplikácie je vo vývoji
- biologický pas športovca

Aktuálne otázky:

- Lance Armstrong
- prevádzka Puerto - Fuentes trial
- Michael Rasmussen
- správa z Australian Crime Komisie (ACC)
- zjavenie Miami wellness kliniky
- otázky v cyklistike
- arbitrážny súd pre šport
- hlavne Ligy
- kriminalita a podsvetie
- detekcia génového dopingu
- doplnky výživy

Boj proti dopingu – potreby:

- spolupráca medzi vládou a športom
- ďalšie účinné nástroje a zdroje
- verejná kontrola
- šampióni v športe a šampióni vo vláde
- obnovený záväzok

The Reality from the Field: Testimony of an Athlete

Jörg Jaksche (Former Cyclist)

Výpoveď bývalého profesionálneho cyklistu, od roku 1997, Jorga Jaksche z Nemecka, ktorý bol jeden z deviatich cyklistov z roku 2006 (Tour de France) v držbe po tom, čo bol identifikovaný vyšetrovateľmi v prešetrovaní "operáciou Puerto". Dňa 30. júna 2007 Jaksche priznal, že bol vinný a bral krvný doping, ako bolo uvedené v dokumentoch zhabaných od kliniky Fuentes. Jörg povedal, že liečba, ktorá sa mu dostala od Eufemiano Fuentes bola navrhnutá tak, aby porazil antidopingovú kontrolu a nemal nič spoločné so skutočnými zdravotnými problémami. Vo svojej

výpovedi spomenul viacero faktov, ktoré by mali Antidopingové agentúry brať ako návod pri odhaľovaní pozitívnych športovcov. Z jeho výpovede uvádzame zopár informácií:

- dopyval 10 rokov kým mu na to prišli
- proces odhaľovania dopingu nebol pred 15 rokmi tam kde je teraz
- EPO nebolo od začiatku identifikovateľné, čo bolo výhodou. Jeho užívanie bolo organizované tímom
- všetci v tíme dopyvali pretože chceli byť úspešní
- po podpísaní kontraktu so sponzormi, celým tímom manažérov, lekárov sa stáva cyklistika pre cyklistu prácou. Nastupujú tvrdé tréningy, drina a samozrejme veľká túžba po víťazstve. Po určitej dobe pretekania za daný tím mu podstrčia zmluvu, kde mu ponúkajú možnosť dopingu alebo čistého športu. Keď zmluvu podpíše, zaručujú mu, že to vedia zamaskovať tak, aby mu na to nikto neprišiel a bude úspešný, rýchlejší, bude vyhrávať. Je to veľký tlak a vízia. Ak zmluvu nepodpíše, jedného dňa bude z tímu vyradený, stratí svoju prácu a nebude vyhrávať, lebo ho nahradia iní, ktorí si vyberú voľbu dopingu....
- lekár a celý tím manažérov spolupracovali spolu a ponúkali zakázané látky svojim športovcom - cyklistom (EPO, anabolické látky, krvný doping, kortizol...)
- samozrejme za doping je zodpovedný sám športovec
- návrh, aby štát finančne nepodporoval len tých športovcov, ktorí sú najlepší, ale aby myslel aj na mládež – na ich podporu tréningov, sústreďení, aby mali viac príležitostí a tým aj motiváciu
- návrh, aby antidopingové agentúry spolupracovali so športovcami, aby ich počúvali, aby sa pozerali tam kde je zhon
- veľa lekárov, ktorí dávajú športovcom zakázané látky, sú stále aktívni, vykonávajú svoju prácu naplno
- všetci čo dopyjú to majú veľmi dobre premyslené kedy požijú dopingovú látku, kedy sa objaví v tele, kedy nie, kedy mu na to komisári neprídu. Hovorí, že keď pôjdeme po určitom športovcovi, o ktorom máme podozrenie, že užíva zakázané látky, dočkáme sa, jedného dňa urobí chybu a nachytáme ho.

World Anti-Doping Code Review – An Overview of the Main Considered Changes and Issues

Richard Young, partner Bryan Cave HRO (Code Main Drafter)

WADAC bude v novembri 2013 prezentovaný vo svojej, takmer finálnej, podobe na Svetovom Antidopingovom Kongrese v Johannesburgu.

Hlavné zmeny v Kódexe:

Sankcie - viac flexibility

- 4 roky "úmyselných podvodov" (článok 10.3, verzia 2.0)
- viac flexibility, pri iných okolnostiach (článok 10)

Ostatné hlavné zmeny

- nové "Zakázané asociácie" ADRV (článok 2.10)
  - nevyhnutné aby bol športovec poučený / upozornený písomne o stave nespôsobilosti podporným personálom športovca

- ďalšie vysvetlenie od verzie 2.0
- zvýšená lehota premlčania (§ 17)
- Autorita / úrad pre testovanie počas súťažného obdobia (článok 5)

Zoznam zakázaných látok - kritériá pre zaradenie do zoznamu (článok 4.3)

- mali by byť látky, ktoré "potenciálne zvyšujú výkon" nutným kritériom pre zaradenie látky alebo metódy do Zoznamu zakázaných látok?
- plus jeden z dvoch ďalších súčasných kritérií
  - v rozpore s duchom športu, alebo
  - predstavujú zdravotné riziko pre športovcov

Analýza vzoriek - celé menu testovania (článok 6.4.)

Vzdelávanie

- zameranie na prevenciu (článok 18)
- posilnenie vzdelávanie
- ADO programy by mali zahŕňať poskytovanie informácií, ale aj hodnoty založené na vzdelávanie pre športovcov a sprievodného personálu športovcov

Definícia - hlavný problém

- definícia "Športovcov" a uplatňovanie Kódexu na športovcov z nižších úrovní (amatér a rekreačný športovec)

Prvky, ktoré boli zohľadnené

- proporcionalita a ľudské práva
- ochrana detí a mladistvých (a mentálne postihnutých)
- zverejňovanie sankcií
- stav komentárov
- spätná väzba racionálnych zmien
- príručka športovca ku Kódexu

Review of the International Standards for Testing and for Therapeutic Use Exemptions – An Overview of the Main Considered Changes and Issues

Jonathan Taylor (partner Bird & Bird, IST & ISTUE Main Drafter)

IIST & ISTUE proces preskúmania - prvé návrhy štandardov 2015 (v.1.0) kolovali v decembri 2012, čo sa prejavilo:

- navrhnuté revízie v Kódexe verzia 2.0
- zainteresované komentáre v prvej fáze konzultácií (končiace 10.10.2012)
- zainteresované komentáre v druhej fáze konzultácií (končiace 01.03.2013)
- všetky navrhované revízie budú predložené na zasadnutí výkonného výboru WADA v máji 2013.

Revízia kódexu (verzia 2.0)

- článok 2,4: 3x neoznámene miesta pobytu (filing failure) – zákaz športovej činnosti na 12 mesiacov namiesto 18 mesiacov
- článok 5.4.1: každá ADO s testovacou autoritou by mala vypracovať účinný, inteligentný a primeraný testovací distribučný plán, ktorý je v súlade s požiadavkami IST
- väčší dôraz na longitudinálne testovanie / biologický pas športovca, a na ďalšie testovanie vzoriek

Miesta pobytu športovca:

- koľko mimosúťažných testovaní sa vyžaduje a u akých športovcov?
- ktoré informácie o mieste pobytu (ďalej len whereabouts) sú na toto testovanie potrebné?
- RTP whereabouts program sa ukázal ako účinný a dobrý na podporu mimosúťažného testovania
- športovci, ktorí potrebujú aspoň 3 mimosúťažné testy by mali byť v RTP (národnom registri pre testovanie), i keď je zrejme, že dostatočné informácie o mieste pobytu pre mimosúťažné testovanie môžeme získať iným spôsobom
- praktické zmeny režimu testovania športovcov v RTP, napr. chýbalo testovacie okno, použitie telefónu - volať 5 minút pred uplynutím 30 minútového časového intervalu

Nástroje pre zmenu súčasných ISTUE

- systém vzájomného uznávania terapeutických výnimiek, ktorý minimalizuje záťaž na športovcov a podporuje výnimky udelené na národnej a medzinárodnej úrovni
- minimalizácia zaťaženia pre všetkých športovcov / nie dávať príležitosti k nečestným športovcom
- túžba po jednote a harmonizácie / uznanie rozdielov v lekárskej praxi
- práva a povinnosti IFs / práva a povinnosti NADOs

Verzia Kódexu 2.0 / ISTUE Verzia 1.0

- rozdiel medzi športovcom na národnej úrovni športovcov (NADO príslušnosť) a na medzinárodnej úrovni (IF príslušnosť) a možnosť uznania TUE v právomoci hlavnej športovej organizácie
- športovec, ktorý sa pohybuje medzi ADO by nemal znovu použiť, ale skôr predstaviť existujúce TUE pre uznanie
- v prípade nehody, IF pohľad prevláda nielen na medzinárodnej úrovni, ale aj na národnej úrovni (iba športovec / NADO odvolanie)
- WADA môže preskúmať akékoľvek TUE kedykoľvek sa rozhodne, ale musí preskúmať rozhodnutie TUE športovcov zaradených do RTP, ak o to požiadajú
- diskretnosť povoliť retroaktívnu TUE pre športovcov, ktorí nie sú zaradení do RTP, ak o to požiadajú

Otvoril úvod druhého dňa WADA Anti – Doping Organization Symposium s hlavnými témami nových stratégií – informačné služby, vyšetrovanie a biologický pas športovca, viedol všetky diskusie k daným témam druhého dňa.

Can all Anti-Doping Organizations Play a Part in the Move towards more Intelligence Gathering and Investigations in the Fight against Doping in Sport?

David Howman, WADA

David Howman na úvod prezentácie uviedol preambulu:

- doping sa nenachádza iba v elitných športoch. Prestupuje aj do iných oblastí našej spoločnosti a je problémom verejného zdravia
- vedecké informácie nezastavia doping v športe a preto sú podvodníci v športe viac a viac vyspelí
- informácie by mali byť začlenené do moderného testovania
- veľa typov porušenia antidopingových pravidiel nie sú s rozboru ale sú zaradené na zoznam Svetového antidopingového kódexu

Prípady, ktoré neboli zistené rozborom ale sú teraz klasifikované ako porušenie antidopingového pravidla.

- BALCO, Gear Grinder, Raw Deal
- Lance Armstrong, Marion Jones
- prípady v Austrálii, UK, Švajčiarsku
- iné prípady (Torino 2006, Puerto, Humanplasma)

Informačné služby a porušenie antidopingových pravidiel bez analýzy by mali byť teraz neoddeliteľnou súčasťou efektívneho a účinného antidopingového programu.

Zdieľanie informácií s orgánmi činnými v trestnom konaní:

- informácie zhromaždené pre ADOs od športovcov a od športových oblastí
- nové zakázané dopingové substancie, nezákonné obchodovanie, trend s drogami
- perspektíva verejného zdravia
- zapojenie podsvetia
- čierny obchod s farmaceutickými produktmi

Prínos zdieľania informácií s ADOs:

- informácie zhromaždené vládnyimi agentúrami, ktoré neboli objavené ADOs (zhabanie majetku colníkmi, vyhľadávanie zakázaných látok, dôkazy z vyšetrovania)
- niektoré z dôkazov nemôžu byť použité pre kriminálku ale môžu pomôcť odhaliť porušenie antidopingových pravidiel vzhľadom k Svetovému antidopingovému kódexu
- efektívny zber kľúčových informácií

Výzva pre spoluprácu:

- chýbajúca legislatíva v krajinách (súčasná WADA-UNESCO štúdia)

- vnímaný alebo aktuálny problém brániaci zdieľaniu informácií medzi orgánmi činnými v trestnom konaní /vládnymi agentúrami a ADOs
- nedostatok antidopingového povedomia inými vládnymi agentúrami
- nový doplňujúci prístup a spôsob myslenia pre antidopingové spoločenstvá

Predpokladom pre efektívne kroky je vytvorenie vlastnej národnej legislatívy a informáciách o ilegálnych dopingových substanciiach.

Každá ADOs by mala uzákonit' zákon a mala by začať spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Úlohy WADA:

- dohody s Interpolom a svetovými colnými organizáciami
- lobizmus u vlád implementovať vhodnú legislatívu
- uľahčenie zdieľania medzinárodných informácií
- hlavný vyšetrovací dôstojník – Jack Robertson, zodpovedný za analýzu a vhodné zdieľanie informácií
- podpora ADOs v špecifických prípadoch a vyšetrovaní (Dánska a Holandská NADOs ako súčasť nedávneho prípadu Michael Rasmussen)

Spolu silnejší - ako ukazuje významný počet prípadov, bude táto stratégia pomáhať antidopingovému programu stať sa efektívnejším.

Key Elements of USADA's Recent Investigation

Travis Tygart, Chief Executive Officer, United States Anti-Doping Agency (USADA)

Travis Tygart poukázal na tri úzko spolupracujúce fronty potrebné pre vyšetrovanie: právny, vzťahy s verejnosťou a politický.

Dôkazy preukázaného použitia, držania a obchodovania zo zakázanými substanciami sú analytické informácie vrátane dlhodobých údajov, prijímania, evidencie a svedectiev tretích osôb.

ADOs môžu poskytnúť - zníženie sankcie pre športovca, zlepšenie povesti (v športe, v zamestnaní, v médiách), podvodník sa stáva zástancom pravdy – zmení druh športu (alebo legálne odíde), nežiť dvojité život, upraviť povest', spokojnosť a urobenie dobrej veci, asistenciu s lekármi, istejšiu budúcnosť, poučenia o kriminálnej zodpovednosti.

Mechanizmus získavania dôkazov:

- analýza vzoriek a všetky zhromaždené výsledky
- hrať čistú hru
- publikovať dostupné informácie
- rozhovory so svedkami
- podstatná pomoc (10.5.3)
- prijatie „amnestie“ (10.5.4)

Účel a rozsah organizácie svetového antidopingového kódexu a svetového antidopingového programu je chrániť základné právo športovca, podieľať sa na športe bez dopingu a tým podporovať zdravie, spravodlivosť a rovnosť.

Roundtable on Practical Steps to Implement and to Further Develop ADO Investigations and Intelligence Functions

Moderators: Françoise Dagoure, Manager, Doping Free Sport Unit, SportAccord
Joseph de Pencier, CEO, INADO

Speakers: Trevor Burgess, COO, Australian Sports Anti-Doping Authority (ASADA)
Kyle Barber, Intelligence Officer, Internat. Assoc. of Athletics Federations (IAAF)
Jack Robertson, Chief Investigative Officer, WADA
Travis Tygart, CEO, USADA

Diskusia medzi tromi predstaviteľmi svetových antidopingových agentúr a jedného predstaviteľa medzinárodnej federácie bola založená na ukážke praktických krokov k uskutočneniu a budúcemu rozvíjaniu ADOs so spravodajským a vyšetrovacím úradom.

Otázky v rozhovore boli smerované na spravodajské a vyšetrovacie služby a používanie biologického pasu športovca. Aktuálne získané informácie od spravodajských služieb naštartovali skúsenosti. Potreba ďalšieho vyšetrovania a získavania informácií, diskusia o problémoch a testovaní športovcov. Pre NADOs, RADOs a IFs je spolupráca s vyšetrovacími a spravodajskými službami, s políciou colníkmi a potreba mať zvlášť vyšetrovací úrad pre NADOs. Austrálska antidopingová agentúra poukazuje na takúto spoluprácu. V Taliansku tiež zriadili vyšetrovací úrad kde je potreba mať dôkaz. Treba zistiť príčinu a vedieť dôležitosť prospechu vyšetrovania. Hlavne kontrolovať súťaže. Mnohí športoví lekári poznajú potrebnú dávku zakázaných substancií pre zlepšenie výkonu športovca tak aby bol po súťaži športovec negatívny na dopingový test.

Ďalšia časť otázok bola zameraná na dopingové kontroly - zbieranie informácií z monitoringu športovcov, sledovať zmeny a zahraničné cesty, kde môže športovec dopovať a má neodhaliteľný doping. Nové informácie zo sveta prinášajú nový pohľad na doping. Každá agentúra má mať plán kontrol, sledovať hlavné zmeny a komentovať potrebné informácie so športovcom. Treba mať dobré vzťahy so športovými lekármi, ktorí zvyknú zatajiť doping, lebo sami ho športovcovi podávajú. Lekárov podávajúcich doping môže byť čím ďalej viac a viac. Zameranie na kontroly drog, napr. kokaín s 50% úspešnosťou odhalenia pozitívneho výsledku. Mohla by byť príležitosť pracovať na vyšetrovaní a získavaní informácii spoločne. Tisíce anabolických liekov na čiernom trhu z celého sveta.

Dôležitosť čistého športu vo všetkých krajinách. Dôležitosť informovania športovcov o zakázaných látkach vhodným spôsobom – emaily, diskusie so športovými zväzmi, brožúrky.

Záver diskusie bol venovaný novým zmenám v antidopingovom kódexe, ktorý sa ma postupne vo všetkých krajinách implementovať do zákona v roku 2014 a od januára 2015 má byť v platnosti vo všetkých krajinách. Bolo poukázané aj na dôležitosť spolupráce s inými NADOs,

RADOs a IFs na celom svete, ktoré majú zabezpečovať spoluprácu ohľadom mimosúťažného testovania športovcov. Napríklad: ak športovec navštívi dovolenkovú destináciu, podľa monitoringu oslovíme danú antidopingovú agentúru so žiadosťou o vykonanie mimosúťažného dopingového testu. Boj proti dopingovému v športe je veľmi dôležitý a treba ho čím ďalej tým viac a viac podporovať a vykonávať, aby nebolo možné špekulatívne dopovať.

Using the Athlete Biological Passport (ABP) to Enhance the Effectiveness of Anti-Doping Programs

Dr. Alan Verrec, Medical Director, WADA

Biologický pas športovca:

- radšej nepriamy test biomarkerov na doping ako priamy test na zakázané substancie
- strategický cieľ testovania pre tradičný rozbor
- možnosť porušenia antidopingových pravidiel (článok 2.2)
- v súčasnej dobe je v prevádzke hematologický modul
- nasleduje modul steroidov a iné moduly

Normálne hodnoty hematologického pasu u žien: HGB 11,8-14,7
RET% 0,40-1,54
Off score 52,92-99,73
ABPS -2,65 - -0,28

Normálne hodnoty hematologického pasu u mužov: HGB 12,1 – 15,00
RET% 0,69 – 2,04
Off score 43,19 – 89,30
ABPS -1,90 – 0,43

Proces hodnotenia spočíva v posúdení výsledného profilu a rozhodnutí, či je pravdepodobnosť patológie, pravdepodobnosť dopovania a predpokladať výsledok budúceho testovania.

Proces ABP: ADO testuje športovca, odoberie vzorku, vzorka pokračuje do laboratória na analýzu, sleduje sa profil športovca podľa biologického pasu, zber informácií o vzorke súťažné alebo mimosúťažné testovanie a poskytnutie iných potrebných informácií. Výsledky zaslať alebo zhodnotiť lekárske expertom, WADA a ADO.

Základný manažment športovcovho biologického pasu:

- spojenie s akreditovanými laboratóriami WADA
- poskytnutie nezávislej expertízy
- prvotriedne centrá pre testovanie
- APMU poradcovia pracujú s lekárske expertmi a ADOs rentabilným plánom, a s informáciami testovacieho programu
- umožňuje rýchle reakcie na abnormálny profil

Proces uľahčenia ABP: ADAMS významná aktualizácia September 2012, automatická kalkulácia a aktualizácia, zdieľanie mechanizmov medzi ADOs, jeden športovec – jeden pas, rýchle hodnotenie a budúci cieľ, chránená komunikácia a WADA monitoring.

ABP dnes: Marec 2013 : 16 IF a 19 NADOs má hlásené ABP testovanie v ADAMS

Hematologický modul v prevádzke:

- 28 priamych sankcií súvisiacich s ABP (2IF, 2 NADOs)
- pozitívne analyzovaný test (napr. EPO) na základe ABP cieľov
- väčšina EPO príčin za posledných málo rokov na základe ABP cieľov

Ako ABP pracuje? Sledovanie – zníženia psychologických zmien, menej abnormálnych retikulocitov, zníženie výkonu výsledkov.

Riziko – zvýšenie riziku pristihnutia:

- viac časté mikro - dávkovanie
- viac časté mini - transfúzie
- zmena viacerých dopingových substancií +/-alebo metód
- nutnosť častého kontaktu so sofistikovanou spoločnosťou

Zmeny pre hematologický modul: implementovanie stratégie, reálny čas, efektivita ABP, prístup k vedeckým informáciám k antidopingu, mikro – dávkovanie, mini – transfúzie, ťažkosti pri rozpoznaní s ABP, posun objemu plazmy.

Modul steroidov:

História:

- 1980s močový profil steroidov (T/E)
- 2004 WADA technický dokument endogénnych steroidov
- 2013 pas športovca na pozitívne steroidy
- rovnaký proces a princíp ako už existujúci hematologický pas
- močový základ: steroidné metabolity (A, Etio, T, E, 5 α & 5 β)
- kľúčové zmeny: T:E pomer
- iné pomery (A/T, A/Etio, 5 α /5 β)

Ciele:

- strategicky rentabilné ciele testovania pre IRMS analýzu
- prostriedky k antidopingovému porušeniu pravidiel (článok 2.2)
- ciele testovania pre IRMS analýzu – stará: T/E >4 a iné kritériá
nová: pozdĺžne spracovávať prispôsobivý model T/E
- Rovnaké testosterónové preparáty sú neodhaliteľné pre IRMS
- Mätúce faktory: spotreba alkoholu, mikrobiálny rast

Modul steroidov je cieľom roka 2013.

ABP ja časť strategického testovania: - atypický pas
- návrat po zranení

- význam pri súťažiach
- neočakávaný výkon

ABP prípady – 2012:

- športovci sa stretnú s osobami podozrivými s účasti na krvnom dopingu (vyšetovanie)
- atypický pas a monitoring boli hodnotené expertmi čo napomohlo k strategickému testovaniu na Londýnskych hrách
- testovanie bolo nariadené k zhodnocovaniu s možnosťami re-infúzie krvi a EPO
- EPO bolo zistené vo vzorkách pred Londýnskymi hrami

Vyšetrovacie analytické metódy použité v ABP môžu byť stredobodom antidopingového programu. ABP je dôležitý nástroj ako pomôcť antidopingovému programu stať sa múdrejším, viac efektívnym a rentabilným.

Key Elements of ADO Results Management Process

Julien Sieveking, Chief Legal Manager, WADA

Manažment spracovania výsledkov:

- zodpovednosť za výsledkový manažment ma NADOs, RADOs a IFs
- začiatkový prehľad – použitie terapeutickéj výnimky a jej platnosť, odchýlka od normy
- oznámenie po prehľade
- analýza B vzorky alebo zrieknutie sa práva v prípade pozitívneho výsledku A vzorky
- prehľad porušenia antidopingových pravidiel bez rozboru
- tvrdenie že sa porušili anti-dpingové pravidlá
- dočasné pozastavenie
- vypočúvanie/ rozhodnutie
- ddvolanie/ preskúmanie WADA

Zodpovednosť za manažment výsledkov:

- pravidlá (WADC 15.3) – manažment výsledkov a zodpovednosť ADO ktorá iniciovala test, sledovanie niektorých výnimiek, platné pravidlá
- špecifické pravidlo WADC 15.3.1 – odchod do dôchodku zo športu počas priebehu procesu pozitívneho výsledkového manažmentu

Počiatkový prehľad (WADC 7.1)

- platné TUE a použitie počas TUE
- prehľad nezrovnalostí (odchýlky) – dokumentácia – proces zbierania výsledkov, laboratórne analýzy

Oznámenie po prvom prehľade (WADC 7.2) :

- športovcovi musia byť bezodkladne oznámené výsledky
- oznámenie musí obsahovať – AAF, porušenie pravidla, analýzu B vzorky, a možnosť práva požiadať laboratórium o kópiu dokumentácie

Analýza B vzorky – môže požiadať o ňu športovec, ADO kontaktuje laboratórium, plánuje čas a dátum, ADO musí oznámiť športovcovi dátum a čas analýzy B vzorky, analýzu B vzorky bezodkladne dokončiť, športovec má právo zúčastniť sa analýzy, keď sa nemôže zúčastniť športovec, laboratórium musí určiť nezávislú osobu, športovec má tiež právo zriecť sa analýzy B vzorky.

Prehľad porušenia antidopingových pravidiel bez rozboru (WADC 7.4)

- ADO musí zahájiť akékoľvek následné vyšetrovanie, rešpektovať medzinárodné štandardy, mať dokumentáciu a potvrdzujúci dôkaz
- oznámiť – športovcovi, všetkým iným ADOs (WADC 14.1.2)

Tvrdenie, že došlo k porušeniu antidopingových pravidiel:

- ADO to môže písomne oznámiť (WADC 14.1) – športovcovi, IF alebo NADO, NF keď je IF príčinou, WADA. Dokonca aj keď sa ADO rozhodne príčinu nepribližovať dopredu.
- oznámenie musí obsahovať: meno športovca, krajinu, športová disciplína, súťažný level, povaha skúšky (počas alebo mimo súťaže), dátum odberu vzorky,.

Dočasné pozastavenie:

7.5.1 povinné dočasné pozastavenie po analýze A vzorky s akoukoľvek pozitívnou substanciou

7.5.2 voliteľné pozastavenie po analýze s uvedenou substanciou (v súlade ADO pravidlami)

Proces vypočúvania:

Vypočúvanie by malo byť iniciované ihneď – riadny proces – vypočutie nestrannej a nezávislej skupiny, športovec má právo byť počúvaný, má právo konzultovať celý spis, má právo predložiť dôkazy a má právo byť zastupovaný.

Rozhodnutie – aktuálne – napísané – odvolanie na rozhodnutie, musí byť okamžite oznámene zainteresovanej strane – IF, NADO, WADA

Odvolanie – cesty odvolania sú uvedené (WADC 13), oznámenie všetkým stranám o využití práva odvolať sa.

Dohľad WADA nad rozhodnutiami:

- dodržiavanie sankcií
- prehľad všetkých rozhodnutí po celom svete
- zaistiť správne použitie pravidiel
- dôslednosť judikatúry
- WADA právo sa odvolať
- ADO vnútorný tribunál

WADA možnosť odvolania – úvahy:

- WADA odvolanie keď: - nesprávne použitie kódexu, nesprávna interpretácia zákona, neprímeraná sankcia, obrovská nedôslednosť judikatúry, rozhodnutie neposkytnuté v čas
- odvolanie je drahé pre všetkých (športovcov, ADO aj WADA)

Implementing an Anti-Doping Education Program

Rob Koehler, Director, Education & Program Development

V súčasnej dobe sa zvýšil počet vzdelávacích programov, ktoré zvyšujú povedomie antidopingového programu ako kampaň „SAY NO! TO DOPING“ ktorý bol odrazovým mostíkom pre vzdelávacie a preventívne programy.

V súčasnej dobe existuje video dopingovej kontroly v deviatich jazykoch (arabsky, chorvátsky, anglicky, francúzsky, nemecky, grécky, španielsky, portugalsky a rusky).

Leták nebezpečenstvo dopingu v desiatich jazykoch (arabsky, čínsky, česky, anglicky, francúzsky, nemecky, grécky, portugalsky, brazílsky, rusky a španielsky).

2013 zakázané látky v aplikácii pre iPhone

V najbližšej dobe „ Teacher’s Tool Kit, Coach’s Tool Kit, Program Officer’s Tool Kit, DCO Tool Kit, Sport Physician’s Tool Kit. „ „CoachTrue“ – online učebný program, na webe a CD.

Nová je aj WADA digitálna knižnica.

Potrebuje rozšíriť partnerstvá a pokračovať v rýchlejšom rozvíjaní partnerstiev.

V roku 2013: - univerzitné osnovy v spolupráci s FISU & Gwangju 2015 a naďalej rozširovať vzdelávací program pre športovcov.

Closing Remarks

Frédéric Donzé, WADA

Podakovanie za účasť a pozvanie na WORLD CONFERENCE ON DOPING IN SPORT JOHANNESBURG, 2013 November 12-15

5. ODPORÚČANÉ ZÁVERY

ZÁVERY A RELEVANTNÉ ODPORÚČANIA:

Z pracovných rokovaní INADO a WADA vyplynuli pre národnú antidopingovú organizáciu dôležité poznatky a osobné skúsenosti zainteresovaných strán, ktoré budú postupne prenášané do práce agentúry, pričom pôjde predovšetkým o:

- vzájomná pomoc medzi IFs a NADOs
- väčšia spolupráca s vyšetrovacími a informačnými službami, získavanie informácií o pašovaní a čiernom obchode s farmaceutickými výrobkami
- pozor na prešpekulovanosť športových lekárov podávajúcich doping v mini dávkach
- zvýšiť spoluprácu s inými antidopingovými agentúrami pri vycestovaní športovca mimo krajinu
- používanie biologického pasu športovca pre lepšiu efektivitu dopingovej kontroly
- nový steroidový pas športovca (teraz v roku 2013)
- dodržiavanie Kódexu a postupnosti pri pozitívnom výsledku dopingového testu
- zvýšiť edukáciu športovcov, trénerov a športových zväzov – dostupnosť vzdelávacieho materiálu
- zmeny v Kódexe

6. ZOZNAM OBDRŽANEJ DOKUMENTÁCIE

- 1/ World Anti-Doping Agency – “ play true – Prevention through Education“
- 2/ World Anti-Doping Agency – “ The 2013 Prohibited List – international standard“
- 3/ World Anti-Doping Agency – “ The 2013 Prohibited List“
- 4/ World Anti-Doping Agency - “Dangerous of Doping“ (aj v českom jazyku)
- 5/ World Anti-Doping Agency – “Choose your own adventure - Always Picked Last“ (by R.A.Montgomery)
- 6/ World Anti-Doping Agency – “Choose your own adventure – Track Star“ (by R.A.Montgomery)
- 7/ World Anti-Doping Agency – “ video – Level the Playing Field“
- 8/ Drug free sport NZ – “Sports anti-doping wallet guide 2013 – fast track information on the use of medications in sport“
- 9/ The Irish sport council – “Wallet Card 2013 – Brief Guide to Anti-Doping“

Vyššie uvedené materiály v originálnom vyhotovení sa nachádzajú na adrese sídla Antidopingovej agentúry SR.

7. PRÍNOS

Poznatky z prezentácií a pracovných stretnutí odborne zameraných skupín predstavujú progresívnu a vysoko efektívnu koordinačnú, informačnú a dokumentačnú bázu pre rozvoj vzdelávacieho a antidopingového programu v krajinách po celom svete. Predmetná komunikácia a poznatky sú priebežne uplatňované v rámci Národného antidopingového programu a využité v bezprostrednej riadiacej praxi, v legislatívnom procese, v antidopingovej regulácii, v domácej a medzinárodnej spolupráci, ako aj pri zverejňovaní a popularizácii antidopingových opatrení.

8. SPÔSOB ZVEREJNENIA SPRÁVY

Správa je zverejnená na webových stránkach www.antidoping.sk, jej východiská budú priebežne prezentované na pracovných stretnutiach zameraných na aktualizáciu a rozvoj Národného antidopingového programu.

Súhlasím so zverejnením správy na internete, publikovanie na webovej stránke Antidopingovej agentúry SR.

Bratislava, 02.apríl 2013

*Vypracovali: Mgr. Barbora ŠTALMACHOVÁ
Mgr. Michaela ŽABENSKÁ*

Schválil: PhDr. Miroslav MOTYČÍK